

“Çevre mühendisliği mesleğine darbe vuruldu”

Çevre Mühendisleri Odası Mersin Şubesi, Çevre Denetim Yönetmeliği ile çevre mühendislerinin 4 yıl süre içinde aldıkları eğitimi bakanlığın 2 haftalık eğitimle eşdeğer gördüğüne işaret ederek, “Bu düzenlemeyle çevre mühendisliği mesleğine büyük bir darbe vurulmuştur” dedi.

Bugün Mersin

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Mersin Şubesi'nden yapılan yazılı açıklamada, Çevre ve Orman Bakanlığının 2009'un son aylarında yürürlüğe koyduğu Çevre Denetim Yönetmeliği ile çok sayıda işletmenin “çevre görevlisi” bulundurma zorunluluğu getirdiği, ancak “çevre görevlisi” olabilmek şartlarında konuyla yakından uzaktan ilgisi olmayan bir çok meslek dalının da önünün açıldığı belirtilerek, şu bilgileri yer verildi: “Çevre Mühendislerinin 4 yıl süre içinde aldıkları eğitimi bakanlık 2 haftalık eğitimle eşdeğer görmüştür. Bu düzenlemeyle çevre mühendisliği mesleğine büyük bir darbe vurulmuştur. Konuyla ilgili silsile yollar izlenmiş, tüm yasal yollara müracaat edilmiştir. Konu hakkında Çevre ve Orman Bakanlığına 2 dava açılmış ve ülkemizin her yerinde çevre mühendisleri mesleklerine sahip çıkmak için faaliyetler yürütülmektedirler.”

“Küresel ölçekte çevresel bir krize dönüşmüştür”

Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'na mektup gönderen oda, gelişen dünyada çevre mühendislerine duyulan ihtiyaca işaret ederek, mektupta, “Sanayileşme-kentleşme süreçlerinin yarattığı yoğunlaşmış çevre ve halk sağlığı sorunları, küresel ekonomik politikaların da yansıması olarak, 20. yüzyıla gelindiğinde ne yazık ki artık küresel ölçekte çevresel bir krize dönüşmüştür. 1970'li yıllarda daha da görünür olan sorun dünyada ve ülkemizde bu alanda

yeniden yapılanmaları ve yasal düzenlemeleri zorunlu kılmalıdır. Türkiye'de bu sürece paralel olarak kurumsal yapılanmaların yanı sıra üniversitelerde çevre konusunda teknik eğitim de verilmeye başlanmıştır. Halen üniversitelerin çevre mühendisliği bölümleri bu konuda lisans düzeyinde eğitim verilen tek bölümdür. Çevre mühendisliğinin ülkemizde gündeme gelmesi, bu mesleğe duyulan ihtiyacın yanında, dünyada bazı ülkelerde halk sağlığı çalışmalarında mühendislik yaklaşımlarına duyulan ihtiyaçla belediye mühendisliği, sağlık mühendisliği ve 1960'lar'da çevre mühendisliği mesleklerinin ayrı birer uzmanlık alanı olarak bu alanda üniversitelerde eğitim veriliyor olmasından da etkisi olmuştur” ifadelerine yer verdi.

“Her yıl 1000 dolayında çevre mühendisi mezun oluyor”

Çevre ve halk sağlığı için en uygun ve en sağlıklı koşulların yaratılmasını sağlayan şeyin meslek disiplini olduğuna vurgu yapılan mektupta, şu görüşlere yer verildi: “Bildiginiz gibi, çevre mühendisliği hava, su, toprak gibi doğal varlıkların korunması, amacına uygun olarak kullanılması; bunların kirlenmesine neden olan etkenlerin kaynaklarında kontrolü, önlenmesi ve giderilmesi; kirlenerek bozulan çevrenin onarılmasına yönelik olarak çevre ve halk sağlığı için en uygun ve en sağlıklı koşulların yaratılmasını sağlayan meslek disiplindir. 1970'li yılların sonunda ülkemizde de üniversitelerde

çevre mühendisliği eğitimine yönelik girişimlerin ardından, çevre mühendisliği bölümleri 1980'li yılların başlarında ilk mezunlarını vermeye başlamıştır. Halen ülkemizde lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerin sayısı 29'dur. Yüksek Lisans programına öğrenci alan üniversitelerle birlikte bu sayı 30'un üzerine çıkmaktadır. Çevre mühendisliği lisans bölümlerinden her yıl 1000 dolayında çevre mühendisi mezun olmakta ve bu sayı gittikçe artmaktadır. Tüm bu gelişmelere paralel olarak diğer mühendislik-mimarlık-planlama disiplinlerinde olduğu gibi mesleki örgütlenme ihtiyacı ile TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, 1992 yılında kurulmuştur. TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası hükümlerine göre kurulan, kamu tüzel kişiliğine sahip ve Anayasa'nın 135. Maddesi'nde tanımlanan, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Toplum ve kamu yararı doğrultusunda, çevre mühendisliği meslek alanı ve çevre mühendislerine ilişkin belirlenen amaçlar doğrultusunda faaliyet yürüten Odamızın, bugün 7 binin üzerinde üyesi bulunmaktadır, bu sayı her geçen gün hızla artmaktadır. Ancak üyelerimizin yaklaşık olarak yüzde 25'i yani üyelerimizin dörtte biri işsiz ya da mesleği dışında bir işte çalışmaktadır.”

“Binlerce çevre mühendisi yok sayıldı”

Yayınlanan yönetmeliklerle çok sayıda yanlısın altına imza atıldığı savunulan

mektupta, “Ülkemizde yetişmiş ve deneyimli binlerce çevre mühendisi bulunmasına ve çevre mühendislerinin çalışma alanları açıkça tanımlı olmasına rağmen Bakanlığınız tarafından mevzuata ve bilimsel gerçeklere aykırı bir biçimde, çevre mühendisliği bölümleri, çevre mühendisliği eğitimi, bu alanda emek veren bilim insanları ve binlerce çevre mühendisi yok sayılarak başka bir takım yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Bakanlığınız tarafından yayımlanan ‘Çevre ve Denetim Yönetmeliği (21.11.2009 tarih ve 27061 sayılı Resmi Gazete)’ ve ‘Çevre Denetimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (22.10.2009 tarih ve 27384 sayılı Resmi Gazete)’ ile büyük bir yanlışlığa daha imza atılmıştır. Söz konusu yönetmelik ve ardından başlatılan eğitim çalışmaları ile yanlış uygulamalara devam edilmekte ve çevre mühendisliği bölümlerinde 4 yıllık bir lisans sürecince şahsınızın da aralarında bulunduğu öğretim üyelerince verilen eğitimler yok sayılarak 4 yıl boyunca verilen eğitim Bakanlığınızca iki haftalık bir programla eş tutulmaktadır” denildi.

“Mesleğinin başarısından ve geleceğinden söz etmek olası görünmemektedir”

Bugün çevre mühendislerinin birçoğunun doğru istihdam, işsizlik, iş güvencesi, mesleki tanınırlık, ücret yetersizliği ya da dengesizliği gibi sorunları devam ettiği ifadelerine yer verilen mektup şöyle devam etti: “Çevre mühendisliği hizmetlerinin, çevre sorunlarını gidermeye yönelik proje, tasarım ve uygulama süreçlerinin

kamusal hizmet olmanın çıkarıldığı bir dönemde; bilim-teknoloji ve kamu yararı eksenli doğru bir çevre politikası olmaksızın, çevre mühendisliği eğitiminin ya da mesleğinin başarısından ve geleceğinden söz etmek olası görünmemektedir. Türkiye'nin ihtiyacı; çevre sorunlarını çözecek politikalar ve bu politikaları oluşturacak, uygulayacak çevre mühendislerini doğru alanlarda istihdam etme sorunudur. Bakanlığınızın ilgili birimleri ile yapmış olduğumuz şifahi ve yazılı başvuru ve görüşmelere rağmen bu yanlış düzenleme ve uygulamalardan hala vazgeçilmemektedir. Binlerce çevre mühendisini mağdur eden, çevre ve halk sağlığı açısından kamusal yarar barındırmayan bu uygulamalarla ilgili görüşlerimizi paylaşmak amacıyla Oda Yönetim Kurulumuzca tarafınızdan 26 Ekim 2009 tarihinde görüşme talep edilmiş, ancak bugüne kadar tarafımıza herhangi bir yanıt verilmemiştir. Bu nedenle bu açık mektubun tarafınıza gönderilmesi zaruret haline gelmiştir.

Bütün bunlarla birlikte sadece Çevre Denetimi Yönetmeliği'nde değil Bakanlığınız tarafından son dönemde çıkarılan Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi gibi düzenlemelerde de çevre mühendisliğinin yok sayıldığını görmekteyiz. Bu nedenle aşağıdaki sorularımızın yanıtlanmasını arz ve talep ediyoruz.”

“Türkiye'de çevre mühendisliği eğitime ihtiyaç var mı?”

Bakanlığın görevde yükselme yönetmeliğinde çevre mühendisleri ile diğer meslek grupları arasında fark gözetilmediğine, Bakanlıkta çalışan çevre mühendisi sayısının diğer kamu kurumlarından farksız olduğu ve hatta çevre mühendisi olmayan il müdürlükleri olduğunu ifade eden Çevre Mühendisleri Odası, Bakana şu soruları yöneltti: “Çevre ve Orman Bakanı olarak sizce Türkiye'de çevre mühendisliği eğitime ihtiyac var mıdır? Bakanlık tarafından düzenlenen eğitimlerle çevre mühendisliği hizmetlerini hemen hemen her meslek grubunun yapması mümkün olduğuna göre üniversitelerin çevre mühendisliği bölümlerinin gereksiz olduğunu düşünüyor musunuz? Her meslek grubundan kişilerin bir aydan kısa bir sürede verilen eğitimlerle çevre görevlisi olabildiği ülkemizde sizce üniversitelerde 4 yıllık çevre mühendisliği eğitimi verilmesi kamu kaynaklarımızın israfı anlamına gelmez mi? Sizin deyiminizle, ülkemizde ‘Çevre Görevlisi’ ihtiyacını karşılamaya yönelik alelacele yaptığınız bu eğitimleri, yıllardır ve hala binlerce işsiz çevre mühendisi ile nasıl açıklıyorsunuz. Bu ihtiyaç nasıl bir çevre politikasına, nasıl bir çevre yönetim anlayışına ve planlamaya dayanmaktadır? Çevre mühendisliği bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmış olmanız nedeniyle Sizce çevre mühendislerinin çalışma alanları nelerdir? Çevre Mühendisliği Bölümlerinin kapatılması gerektiğini düşünüyor musunuz?”